

ABC ochrony danych osobowych

Pierwszym aktem prawnym o zasięgu międzynarodowym, kompleksowo regulującym zagadnienia ochrony danych osobowych, jest Konwencja Nr 108 Rady Europy z dnia 28 stycznia 1981 r. o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych. Takim aktem na poziomie europejskim jest dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych. Zasady w nich wyrażone przeniosła do polskiego porządku prawnego ustawa o ochronie danych osobowych, zwana dalej ustawą. Jej uchwalenie w dniu 29 sierpnia 1997 r. było przejawem postępującej demokratyzacji życia publicznego w Polsce i troski o ochronę prywatności każdego obywatela znajdujących wyraz w art. 47 i 51 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Definicja danych osobowych

Definicja danych osobowych znajduje się w art. 6 ustawy. Danymi osobowymi są wszelkie informacje dotyczące konkretnej osoby, za pomocą których bez większego wysiłku można tę osobę zidentyfikować, chociaż nie jest ona wyraźnie wskazana. Możliwą do zidentyfikowania jest taka osoba, której tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio, w szczególności poprzez powołanie się na numer identyfikacyjny albo jeden lub kilka specyficznych czynników określających jej cechy fizyczne, fizjologiczne, umysłowe, ekonomiczne, kulturowe lub społeczne. Informacji nie uważa się za umożliwiającą określenie tożsamości osoby, jeżeli wymagałoby to nadmiernych kosztów, czasu lub działań.

Do danych osobowych zalicza się więc nie tylko imię, nazwisko i adres osoby, ale również przypisane jej numery, dane o cechach fizjologicznych, umysłowych, ekonomicznych, kulturowych i społecznych. Danymi osobowymi nie będą zatem pojedyncze informacje o dużym stopniu ogólności, np. sama nazwa ulicy i numer domu, w którym mieszka wiele osób, rozmiar buta czy wysokość wynagrodzenia. Informacja ta będzie jednak stanowić dane osobowe wówczas, gdy zostanie zestawiona z innymi, dodatkowymi informacjami, np. imieniem i nazwiskiem czy numerem ewidencyjnym PESEL, które w konsekwencji można odnieść do konkretnej osoby.

Nie jest istotna również forma – papierowa czy elektroniczna – ochronie bowiem podlegają dane osobowe jako takie.

Przykładem pojedynczej informacji stanowiącej dane osobowe jest numer ewidencyjny PESEL. Numer ten, zgodnie z art. 31a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych¹, jest 11-cyfrowym, symbolem numerycznym, jednoznacznie identyfikującym osobę fizyczną, w którym sześć pierwszych cyfr oznacza datę urodzenia (rok, miesiąc, dzień), kolejne cztery – liczbę porządkową i płeć osoby, a ostatnia jest cyfrą kontrolną, służącą do komputerowej kontroli poprawności nadanego numeru ewidencyjnego. Numer ten, występując nawet bez zestawienia z innymi informacjami o osobie, stanowi dane osobowe, a ich przetwarzanie podlega wszelkim rygorom przewidzianym w ustawie.

Dane szczególnie chronione (tzw. dane wrażliwe) – wyliczone są w art. 27 ust. 1 ustawy. Są to dane ujawniające: pochodzenie rasowe lub etniczne; poglądy polityczne; przekonania religijne lub filozoficzne; przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową. Są to również dane o: stanie zdrowia; kodzie genetycznym; nałogach lub życiu seksualnym; skazaniach; orzeczeniach o ukaraniu i mandatach karnych; innych orzeczeniach wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.

Należy stanowczo podkreślić, że na administratorów danych przetwarzających dane szczególnie chronione ustawa nakłada bardziej rygorystyczne obowiązki niż na administratorów przetwarzających tzw. dane „zwykłe”.

Dane *zwykłe* – nie jest to pojęcie zdefiniowane w ustawie, niemniej tak potocznie określane są dane osobowe nie będące danymi szczególnie chronionymi. Zaliczamy do nich m.in. imię, nazwisko, adres zamieszkania, datę urodzenia czy numer ewidencyjny PESEL.

Danymi osobowymi nie są informacje o osobach zmarłych. Firmy, urzędy i instytucje publiczne, odmawiając udzielenia informacji o osobach zmarłych, powołują się na ustawę. Niemniej, ustawa nie może stanowić podstawy takiej odmowy, ponieważ nie dotyczy ona osób zmarłych.

---

¹ (UWAGA!) Z dniem 1 stycznia 2013 r. ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych dotyczyć będzie wyłącznie dowodów osobistych (ustawa o dowodach osobistych). Ewidencje ludności zostaną ‘przeniesione’ do ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

Definicja administratora danych

Administratorem danych jest organ państwowy, organ samorządu terytorialnego, państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna, podmiot niepubliczny realizujący zadania publiczne, osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi przetwarzające dane osobowe w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych mające siedzibę albo miejsce zamieszkania na terytorium RP albo w państwie trzecim, o ile przetwarzają dane osobowe przy wykorzystaniu środków technicznych znajdujących się na terytorium RP.

→ tj. podmiot decydujący o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Stwierdzenie 'kto jest administratorem danych' ma kluczowe znaczenie przy przetwarzaniu danych osobowych. Ustawa bowiem nakłada na ten podmiot szereg obowiązków, w tym względem osób, których dane dotyczą.

Administrator danych będący 'podmiotem publicznym'

Należy wskazać, iż o celu i środkach przetwarzania danych osobowych przez podmioty publiczne decyduje zazwyczaj ustawodawca, stanowiąc odpowiednie przepisy prawa. Wynika to z art. 7 Konstytucji RP, zgodnie z którym organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach przepisów prawa. Stąd podmioty publiczne są zobowiązane do przetwarzania danych osobowych dla realizacji określonych ustawowo celów. Zazwyczaj środki, jakie mają służyć przetwarzaniu danych osobowych, wskazane są w przepisach ustaw lub w wydanych na ich podstawie rozporządzeniach. O tym, czy dany organ, jednostka organizacyjna, albo innego rodzaju podmiot jest administratorem danych, decyduje przede wszystkim rodzaj i charakter nadanych im przez prawo kompetencji z obszaru spraw publicznych oraz wyznaczone ustawowo zadania. Aby uznać dany podmiot za administratora danych potrzebna jest jednak zawsze analiza konkretnych przepisów mających zastosowanie w określonej sytuacji. Ocena w tym zakresie opierać się musi na analizie przepisów dotyczących zakresu kompetencji związanych z przetwarzaniem danych osobowych

pozwalających na stwierdzenie, kto decyduje o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Definicja powierzenia przetwarzania danych osobowych

Powierzenie przetwarzania danych osobowych określone w art. 31 ustawy ma bardzo istotne znaczenie praktyczne. Zezwala ona administratorowi danych na skorzystanie w określonym zakresie z wiedzy posiadanej przez podmiot specjalistyczny (tzw. podmiot, któremu powierzono przetwarzanie danych osobowych' lub w skrócie 'przetwarzającego'). Do powierzenia przetwarzania danych osobowych przez ich administratora nie jest wymagana zgoda osoby, której dane dotyczą. Ustawa wymaga natomiast, aby umowa łącząca administratora danych z przetwarzającym, była zawarta na piśmie i wyraźnie określała zakres i cel przetwarzania danych osobowych.

Z faktem, że podmiot, któremu powierzono przetwarzanie danych osobowych nie staje się ich administratorem związane są określone skutki. Nie spoczywają na nim identyczne obowiązki, którymi ustawodawca obciążył administratora danych. Jest on jednak zobowiązany do podjęcia odpowiednich środków organizacyjno-technicznych. Zastosowanie tych środków musi nastąpić przed przystąpieniem do przetwarzania danych. W zakresie zastosowania odpowiednich środków organizacyjno-technicznych przetwarzający ponosi odpowiedzialność jak administrator danych. Ponadto, przetwarzający ponosi odpowiedzialność za naruszenie ustawy w zakresie działań niezgodnych z umową zawartą z administratorem danych.

Z punktu widzenia administratora danych będącego podmiotem publicznym istotne jest również to, że nie może on powierzyć innemu podmiotowi obowiązków, jakie zostały na niego nałożone przepisami prawa.

Definicja przetwarzania danych osobowych

Przetwarzaniem danych osobowych jest wykonywanie na nich jakichkolwiek operacji. Przetwarzaniem jest zatem już samo przechowywanie danych osobowych, nawet jeśli podmiot faktycznie z nich nie korzysta. W pojęciu przetwarzania mieści się także ich udostępnianie, zmienianie, modyfikowanie, przekazywanie, zbieranie, utrwalanie, opracowywanie. Ustawa definiuje ogólnie pojęcie „przetwarzania”. Brak jest natomiast

definicji poszczególnych form przetwarzania, takich jak udostępnianie czy przekazywanie, i należy je rozumieć zgodnie z ich słownikowym znaczeniem. Ustawa definiuje wszakże jedną z operacji przetwarzania, a mianowicie operację usuwania danych.

Istotne jest to, aby każda czynność związana z przetwarzaniem danych osobowych odbywała się z poszanowaniem zasad wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym z przepisów ustawy i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych. Ustawa jest bowiem aktem prawa ogólnego – przepisy ustaw szczegółowych mogą zapewniać dalej idącą ich ochronę.

Definicja zbioru danych osobowych

Zbiorem danych osobowych jest każdy posiadający strukturę zestaw danych o charakterze osobowym, dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest rozproszony lub podzielony funkcjonalnie. Cechą wyróżniającą zbiór danych od innego zestawienia danych jest jego uporządkowany charakter, co zapewnia możliwość wyszukania konkretnych danych za pomocą określonego kryterium. Aby określony zestaw danych zaklasyfikować jako zbiór w rozumieniu przepisów ustawy, wystarczające jest istnienie jednego kryterium wyszukiwawczego w zestawieniu danych.

Definicja zgoda

W myśl art. 7 pkt 5 ustawy przez zgodę osoby, której dane dotyczą, rozumie się oświadczenie woli, którego treścią jest zgoda składającego oświadczenie na przetwarzanie jego danych osobowych. Zgoda nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści.

Z definicji tej nie wynikają szczegółowe zasady formułowania klauzul zgody, jednakże podkreśla się, że z treści klauzul zgody na przetwarzanie danych osobowych powinno w sposób niebudzący wątpliwości wynikać, w jakim celu, w jakim zakresie i przez kogo dane osobowe będą przetwarzane. Wyrażający zgodę musi mieć pełną świadomość tego, na co się godzi.

W przypadku zgody na wykorzystywanie danych osobowych podlegających szczególnej ochronie – danych wrażliwych – zgoda musi być wyrażona na piśmie.

Zgoda w każdym czasie może być odwołana.

Podstawowe obowiązki administratora danych

Administrator danych, aby przetwarzać dane osobowe zgodnie z przepisami ustawy, musi przede wszystkim spełnić jeden z warunków decydujący o tym, że takie działanie jest legalne. W pewnych sytuacjach musi dopełnić obowiązek zgłoszenia zbioru danych osobowych do rejestracji, zaś względem osób, których dane dotyczą, – ‘obowiązek informacyjny’. Ponadto, we właściwy sposób musi zabezpieczać zgromadzone dane, dbać o interesy osób, których dane dotyczą oraz respektować ich prawa gwarantowane ustawą.

1. Przetwarzanie danych *zwykłych*:

Każde przetwarzanie danych *zwykłych* należy uzasadnić spełnieniem jednego z warunków określonych w art. 23 ust. 1 ustawy. Należy podkreślić, że wymienione w art. 23 ust. 1 ustawy warunki są rozłączne. Oznacza to, że aby wykorzystywanie danych można było uznać za działanie legalne, wystarczające jest spełnienie jednego z nich, a nie wszystkich łącznie. Jeśli zatem wykorzystywanie danych służy realizacji uprawnienia lub obowiązku określonego w przepisach prawa, to nie jest potrzebne dodatkowo żądanie zgody osoby na wykorzystywanie danych, ani uzasadnianie, że przetwarzanie danych służy dobru publicznemu lub niezbędnym celom administratora danych. W szczególności, żądanie zgody wówczas, gdy wykorzystywanie danych służy realizacji normy prawnej, wprowadza w błąd. Sugeruje bowiem możliwość wyboru, podczas gdy przekazanie danych jest obowiązkiem, bez którego cel pozyskania danych nie mógłby zostać zrealizowany.

Przetwarzanie danych osobowych jest możliwe, jeśli osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba, że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych. Jeśli zgoda jest wymagana, to należy pamiętać w szczególności o jej definicji, a także jasnym sformułowaniu treści ewentualnych klauzul zgody na przetwarzanie danych, oraz o wyodrębnianiu tych klauzul z treści innych oświadczeń woli składanych przez osobę, której dane dotyczą.

Ponadto, z przepisu tego nie wynika, aby zgoda na wykorzystywanie danych osobowych musiała mieć formę pisemną. Zaleca się ją jednak ze względów dowodowych oraz ze względu na wymagania przepisów szczególnych, np. Kodeksu postępowania administracyjnego. Pisemna zgoda jest natomiast wymagana w przypadku danych szczególnie chronionych.

Przesłanka realizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa jest najczęstszym uzasadnieniem wykorzystywania danych przez podmioty publiczne. Działają one w ramach określonych przepisami prawa i podejmują czynności w celu wykonania nałożonych na nie zadań i realizacji kompetencji. Przetwarzanie przez nie danych osobowych będzie zawsze uzasadnione, jeśli będzie służyło wykonaniu prawnie określonych uprawnień i obowiązków.

Pojawia się tu zatem zagadnienie mnogości norm odnoszących się do przetwarzania danych. Okazuje się bowiem, że kwestie dopuszczalności wykorzystywania danych regulują przepisy określające kompetencje poszczególnych instytucji i podmiotów. Te szczególne wobec ustawy przepisy dają odpowiedź na pytania, w jaki sposób, w jakich okolicznościach i przy zachowaniu jakich procedur podmioty publiczne mogą z danych osobowych korzystać.

Przesłanka dotycząca konieczności realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą, ma zastosowanie np. w przypadku umów przedwstępnych.

Natomiast przesłanka przetwarzania danych niezbędnych do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego dotyczy sytuacji, gdy brak jest przepisów prawa wprost upoważniających do przetwarzania danych. Dane te mogą być przetwarzane bez zgody osób, których dotyczą, jeśli jest to konieczne dla wykonywania określonych przez prawo zadań realizowanych dla dobra publicznego. Przepis ten stanowi podstawę prawną przetwarzania danych osobowych przez podmioty działające w interesie publicznym, jeśli zaprzestanie przetwarzania tych danych uniemożliwiłoby lub znacznie utrudniłoby wykonanie zadań zleconych przez prawo. Przykładem tej przesłanki w praktyce jest udostępnienie z ewidencji ludności danych kobiet w określonym wieku w zakresie dotyczącym imienia i nazwiska, adresu, numeru ewidencyjnego PESEL zakładom opieki zdrowotnej w celu wysłania zaproszeń na badania przesiewowe wczesnego wykrywania raka piersi i raka szyjki macicy zlecone przez Ministerstwo Zdrowia.

Jest to niezbędne dla wypełniania prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Przy czym, zgodnie z art. 23 ust. 4 ustawy, tym prawnie usprawiedliwionym celem jest w szczególności marketing własnych produktów lub

usług administratora danych bądź dochodzenie roszczeń z prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

2. Przetwarzanie danych szczególnie chronionych:

Wykorzystywanie danych podlegających szczególnej ochronie, co do zasady, jest **zabronione** z mocy art. 27 ust. 1 ustawy. Z danych tych może jednak korzystać ten administrator, który wykaze, że znajduje się w jednej z wyjątkowych sytuacji, opisanych w art. 27 ust. 2 ustawy.

Przetwarzanie takich danych jest dopuszczalne, jeśli wyrazi na to pisemną zgodę osoba, której one dotyczą (art. 27 ust. 2 pkt 1) lub zezwała na to przepis szczególny innej ustawy, dający pełne gwarancje ochrony tych danych (art. 27 ust. 2 pkt 2). Przetwarzanie danych szczególnie chronionych dopuszcza się również, jeśli następuje ono w celu ochrony żywotnych interesów osoby, której dotyczą, lub innej osoby, gdy osoba, której dane dotyczą, fizycznie lub prawnie nie jest w stanie wyrazić zgody, do czasu ustanowienia opiekuna prawnego albo kuratora (art. 27 ust. 2 pkt 3); gdy jest to niezbędne do wykonania statutowych zadań (...), gdy dotyczy danych, które są niezbędne do dochodzenia praw przed sądem (...), gdy jest prowadzone w celu ochrony stanu zdrowia, świadczenia usług medycznych lub leczenia pacjentów przez osoby trudniące się zawodowo leczeniem lub świadczeniem innych usług medycznych, zarządzania udzielaniem usług medycznych i są stworzone pełne gwarancje ochrony danych osobowych (art. 27 ust. 2 pkt 7); gdy dotyczy danych, które zostały podane do wiadomości publicznej przez osobę, której dane dotyczą (art. 27 ust. 2 pkt 8); gdy jest to niezbędne do prowadzenia badań naukowych, (...) przy czym publikowanie wyników badań naukowych nie może następować w sposób umożliwiający identyfikację osób, których dane zostały przetworzone (art. 27 ust. 2 pkt 9); wtedy gdy przetwarzanie danych jest prowadzone przez stronę w celu realizacji praw i obowiązków wynikających z orzeczenia wydanego w postępowaniu sądowym lub administracyjnym (art. 27 ust. 2 pkt 10).

3. Rejestracja zbioru danych osobowych:

Administrator ma obowiązek zgłoszenia zbioru danych osobowych do rejestracji (art. 40 ustawy). Zgłoszenie zbioru danych osobowych do rejestracji jest regułą, od której

wyjątki wymienione zostały w art. 43 ust. 1 pkt. 1-11 ustawy. Katalog tych wyjątków jest zamknięty i nie może być interpretowany rozszerzająco. Oceny tego, czy zbiór należy zgłosić do rejestracji, administrator danych dokonuje sam, przy czym zwolnienie zbioru danych osobowych z rejestracji jest możliwe tylko wówczas, gdy przesłanka uprawniająca do odstąpienia od rejestracji dotyczy wszystkich danych zawartych w zbiorze.

Więcej informacji na temat obowiązku zgłoszenia zbioru danych osobowych do rejestracji można znaleźć na stronie GIODO pod następującym adresem: <http://www.giodo.gov.pl/148/>.

4. Zabezpieczenie przetwarzania danych osobowych:

Jednym z podstawowych obowiązków administratora danych jest zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń, o których stanowią przepisy rozdziału 5 ustawy. Administrator jest bowiem zobowiązany zastosować środki techniczne i organizacyjne zapewniające przetwarzanym danym odpowiednią ochronę, a przede wszystkim zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zebraniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem (art. 36 ust. 1 ustawy).

Szczegółowe wymogi organizacyjno-techniczne, jakie musi zapewnić administrator danych, określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych.

Więcej informacji na temat zabezpieczania danych osobowych można znaleźć na stronie GIODO, m.in. pod następującym adresem: „Wytyczne dotyczące opracowania i wdrożenia polityki bezpieczeństwa” (http://www.giodo.gov.pl/163/id_art/1063/i/pl/) oraz „Wskazówki dotyczące opracowania instrukcji zarządzania systemem informatycznym” (http://www.giodo.gov.pl/163/id_art/1064/i/pl/).

5. Administrator bezpieczeństwa informacji:

Wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji jest jednym z obowiązków administratora danych, wynikającym z art. 36 ust. 3 ustawy, służącym właściwemu zabezpieczeniu danych.

Administrator bezpieczeństwa informacji nadzoruje przestrzeganie zasad ochrony danych, określonych przez administratora, stosując odpowiednie do zagrożeń i kategorii danych objętych ochroną środki techniczne i organizacyjne, które mają zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Administrator danych sam może pełnić funkcję administratora bezpieczeństwa informacji.

Więcej informacji na temat administratora bezpieczeństwa informacji można znaleźć na stronie GIODO, m.in. pod następującym adresem: „Czy administratorem bezpieczeństwa informacji może być inny podmiot niż osoba fizyczna?” (http://www.giodo.gov.pl/163/id_art/2259/j/pl/).

6. Obowiązek informacyjny:

Innym kluczowym wymogiem ustawy jest spełnienie obowiązku informacyjnego. Art. 24 ust. 1 dotyczy sytuacji zbierania danych od samej osoby, której dane dotyczą, natomiast art. 25 ust. 1 dotyczy sytuacji zbierania danych z innych źródeł. Administrator musi przekazać osobie, której dane dotyczą, pewne konkretne, kluczowe, informacje – chyba, że ustawa lub przepis ustawy szczególnej przewiduje zwolnienie z obowiązku informacyjnego.

Więcej informacji na temat obowiązku informacyjnego można znaleźć na stronie GIODO, m.in. pod następującym adresem: „Wykonywanie obowiązku informacyjnego” (https://edugiodo.giodo.gov.pl/file.php/1/UST/UST_04.htm).

7. Obowiązek szczególnej staranności:

Administrator danych powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą (art. 26 ust. 1 ustawy). W ramach realizacji tego obowiązku administrator przetwarzający dane jest zobowiązany w szczególności zapewnić, aby dane osobowe:

- wykorzystywane były zgodnie z prawem,

- były zbierane dla jasno określonych, zgodnych z prawem celów i nie były wykorzystywane do innych celów niż te, dla których zostały zebrane (zasada celowości),
- były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane,
- byłyby przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania.

Dane mogą być wykorzystane przez administratora w innym celu niż ten, dla którego zostały zgromadzone, jeśli nie narusza to praw i wolności osoby, której dane dotyczą, i:

- służy celom naukowym, dydaktycznym, historycznym lub statystycznym, lub
- ponownie spełni jeden z warunków wymienionych w art. 23 ustawy oraz wypełni obowiązek informacyjny określony w art. 25 ustawy.

8. Szanowanie praw osób, których dane dotyczą:

Administrator danych ma ustawowy obowiązek respektowania praw osób, których dane dotyczą, wymienionych w rozdziale 4 ustawy, w szczególności 'prawo do kontroli danych przetwarzanych w zbiorze', 'prawo sprzeciwu', 'prawo do informacji' czy 'prawo do poprawiania danych'. Należy wspomnieć, że niektóre przepisy ustaw szczegółowych mogą ograniczać prawa osób, których dane dotyczą.

Więcej informacji na temat praw osób, których dane dotyczą, można znaleźć na stronie GIODO, m.in. pod następującym adresem: „Prawa osób” (<http://www.giodo.gov.pl/559/j/pl/>).

Naruszenie przepisów ustawy

Naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych, o których mowa w rozdziale 8 ustawy, może narazić administratora danych na odpowiedzialność:

- administracyjnoprawną,
- karną,
- dyscyplinarną. oraz
- cywilnoprawną.

Niemniej, GIODO nie ma uprawnień do karania osób odpowiedzialnych za niezgodne z prawem przetwarzanie danych osobowych. Podmiotem właściwym w tej kwestii jest sąd. Oznacza to, że w razie stwierdzenia, iż czyjeś działanie lub zaniechanie wyczerpuje znamiona przestępstwa określonego w ustawie, GIODO kieruje do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, dołączając dowody dokumentujące podejrzenie.

Natomiast GIODO ma uprawnienia organu egzekucyjnego w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym. A zatem, stosownie do ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, GIODO może nakładać grzywny w celu przymuszenia wykonania wydanej przez siebie decyzji administracyjnej.

Dodatkowe informacje

Na stronie internetowej GIODO można znaleźć odpowiedzi na podstawowe zagadnienia dotyczące przepisów o ochronie danych osobowych pod następującymi adresami: „Porady i wskazówki” (<http://www.giodo.gov.pl/163/>) oraz „Odpowiedzi na pytania” (<http://www.giodo.gov.pl/266/j/pl/>).

(źródło: GIODO)